

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

Temat lekcji	Zakres podstawowy (liczba godzin)	Zakres rozszerzony (liczba godzin)	Punkt podstawy programowej
Historia – od opowieści do nauki	1	2	I. Historia jako nauka. Uczeń: 1) definiuje podstawowe pojęcia (prehistoria, historia, historiografia, źródło historyczne); 2) przedstawia periodyzację dziejów powszechnych i ojczystych.
Pradzieje i historia starożytnego Wschodu			
Pradzieje ludzkości (Temat z zakresu rozszerzonego dla chętnych realizujących zakres podstawowy)	1	1	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) wyjaśnia konsekwencje wprowadzenia rolnictwa, hodowli i przejścia do osiadłego trybu życia.
W dorzeczu Tygrysu i Eufratu	1	1	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Uczeń: 1) wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu (Sumerowie, Babilon, Egipt, Persja) oraz przedstawia ich wkład do kulturowego dziedzictwa ludzkości. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) wyjaśnia konsekwencje wprowadzenia rolnictwa, hodowli i przejścia do osiadłego trybu życia.
Egipt faraonów	1	2	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Uczeń: 1) wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu (Sumerowie, Babilon, Egipt, Persja) oraz przedstawia ich wkład do kulturowego dziedzictwa ludzkości. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) wyjaśnia konsekwencje wprowadzenia rolnictwa, hodowli i przejścia do osiadłego trybu życia.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

Starożytny Izrael	1	1	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Uczeń: 2) omawia najważniejsze etapy w starożytnych dziejach narodu żydowskiego.
Starożytne Chiny i Indie	0	1	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu.
RAZEM	5	8	
Starożytna Grecja			
Grecja – kolebka cywilizacji europejskiej	1	2	III. Świat starożytnych Greków. Uczeń: 1) porównuje organizację społeczeństw: Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich <i>poleis</i> . Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) porównuje geograficzne uwarunkowania narodzin cywilizacji starożytnego Wschodu i starożytnej Grecji; 2) charakteryzuje kolonizację grecką w basenie Morza Śródziemnego i Czarnego w odniesieniu do zasięgu oraz konsekwencji kulturowych, politycznych i gospodarczych.
Sparta i Ateny – dwa modele greckich <i>poleis</i>	1	2	III. Świat starożytnych Greków. Uczeń: 1) porównuje organizację społeczeństw: Aten i Sparty oraz formy ustrojowe greckich <i>poleis</i> . Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa.
Wojny grecko-perskie	1	2	III. Świat starożytnych Greków. Uczeń: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

Kultura starożytnych Greków	1	1	III. Świat starożytnych Greków. Uczeń: 3) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Greków w dziedzinie filozofii, teorii społecznych, literatury i sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem ich wkładu w kulturę europejską. <i>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</i> 4) wyjaśnia specyfikę kultury hellenistycznej oraz charakteryzuje założenia edukacji klasycznej i ideał <i>paidei</i> .
Imperium Aleksandra Wielkiego	1	2	III. Świat starożytnych Greków. Uczeń: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego. <i>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</i> 4) wyjaśnia specyfikę kultury hellenistycznej oraz charakteryzuje założenia edukacji klasycznej i ideał <i>paidei</i> .
RAZEM	5	9	
Starożytny Rzym			
Powstanie starożytnego Rzymu i jego podboje	1	2	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Uczeń: 2) omawia kierunki i charakter ekspansji rzymskiej, wyjaśnia pojęcie imperium. <i>Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</i> 1) omawia początki Rzymu; 3) charakteryzuje etapy ekspansji rzymskiej; 4) wyjaśnia pojęcia obywatela i obywatelstwa w <i>polis</i> ateńskiej i republikańskim Rzymie oraz wyjaśnia recepcję antycznego pojęcia obywatela w późniejszych epokach.
Rzym – od republiki do cesarstwa	1	2	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

			rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) wyjaśnia przyczyny kryzysu i upadku republiki rzymskiej.
Rozkwit i upadek Imperium Romanum	1	2	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Uczeń: 2) omawia kierunki i charakter ekspansji rzymskiej, wyjaśnia pojęcie imperium; 5) wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku imperium rzymskiego i cesarstwa zachodniorzymskiego. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) charakteryzuje etapy ekspansji rzymskiej.
Religia Rzymian. Początki chrześcijaństwa	1	2	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Uczeń: 3) wyjaśnia genezę chrześcijaństwa i zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim; 4) charakteryzuje kulturowe znaczenie chrześcijaństwa.
Kultura i osiągnięcia starożytnych Rzymian	1	2	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Uczeń: 6) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian i ich wkład w kulturę europejską.
RAZEM	5	10	
Bizancjum i świat islamu			
Cesarstwo Bizantyńskie – „nowy Rzym”	1	1	V. Bizancjum i świat islamu. Uczeń: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury.
Świat islamu. Ekspansja Arabów	1	1	V. Bizancjum i świat islamu. Uczeń: 2) wyjaśnia genezę islamu i charakteryzuje główne zasady tej religii; 3) przedstawia charakter i główne kierunki ekspansji arabskiej;

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

			4) opisuje charakterystyczne cechy kultury arabskiej. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje etapy ekspansji Arabów i ocenia ich politykę wobec ludności podbitej; 2) wyjaśnia wzajemne wpływy cywilizacji islamskiej, łacińskiej i bizantyjskiej.
RAZEM	2	2	
Europa średniowieczna			
Państwa barbarzyńskie i monarchia Karola Wielkiego	1	2	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Uczeń: 1) opisuje zasięg terytorialny, organizację władzy, gospodarkę i kulturę państwa Franków, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Karola Wielkiego; 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo Karolingów oraz Ottonów. 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) ocenia znaczenie renesansu karolińskiego dla rozwoju kultury europejskiej.
Państwo Ottonów	1	2	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Uczeń: 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo Karolingów oraz Ottonów.
Powstanie nowych państw w Europie	1	2	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Uczeń: 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje Słowiańszczyznę we wczesnym średniowieczu; 2) opisuje proces powstawania pierwszych państw w Europie Środkowo-Wschodniej.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

Feudalizm w Europie	1	2	VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Uczeń: 1) charakteryzuje funkcjonowanie władzy, struktur społecznych i gospodarki w systemie feudalnym.
Rywalizacja cesarstwa z papieżem	1	2	VII. Europa w okresie krucjat. Uczeń: 1) wyjaśnia przyczyny rywalizacji papieża z cesarstwem o przewodnictwo w <i>christianitas</i> . Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje istotę i przebieg reformy Kościoła w X i XI w. (reformy gregoriańskie); 3) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie.
Wyprawy krzyżowe	1	2	VII. Europa w okresie krucjat. Uczeń: 2) charakteryzuje uwarunkowania wypraw krzyżowych do Ziemi Świętej oraz przedstawia ich skutki. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) wyjaśnia związek między reformami gregoriańskimi a powstaniem etosu rycerskiego i ruchem krucjatowym; 3) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie; 4) charakteryzuje uwarunkowania rekonkwisty i przedstawia jej skutki.
Przemiany społeczno-gospodarcze w Europie w XI–XIII w.	1	2	VIII. Gospodarcze i społeczne realia średniowiecznej Europy. Uczeń: 2) opisuje charakterystyczne przejawy ożywienia społeczno-gospodarczego w Europie XI–XIII w. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) opisuje formy produkcji i handlu w średniowieczu; 2) charakteryzuje genezę, rozwój i rolę średniowiecznych miast, z uwzględnieniem miejskich republik kupieckich; 3) wyjaśnia rolę zmian klimatycznych dla przemian gospodarczych w średniowiecznej Europie.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

Kryzys idei uniwersalistycznej. Powstanie monarchii stanowych	1	1	XI. Europa późnego średniowiecza. Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w Europie w późnym średniowieczu. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) wyjaśnia przyczyny kryzysu idei władzy uniwersalnej w Europie późnego średniowiecza; 3) wyjaśnia proces powstawania monarchii stanowych w Europie.
RAZEM	8	15	
Polska Piastów			
Narodziny państwa polskiego. Mieszko I	1	2	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Uczeń: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego; 2) wyjaśnia znaczenie organizacji kościelnej dla funkcjonowania państwa wczesnopiastowskiego; 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego.
Bolesław Chrobry i jego państwo	1	2	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Uczeń: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji, z uwzględnieniem roli Mieszka I i Bolesława Chrobrego; 2) wyjaśnia znaczenie organizacji kościelnej dla funkcjonowania państwa wczesnopiastowskiego; 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego.
Kryzys i odbudowa monarchii piastowskiej	1	2	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Uczeń: 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

			1) charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego; 2) dokonuje bilansu panowania władców piastowskich (do 1138 r.)
Rozbicie dzielnicowe (XII–XIII w.)	1	2	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Uczeń: 1) wyjaśnia przyczyny polityczne i społeczno-gospodarcze oraz następstwa rozbicia dzielnicowego. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje przebieg walk o tron senioralny w kontekście postanowień tzw. testamentu Bolesława Krzywoustego; 2) przedstawia zagrożenia zewnętrzne (Marchia Brandenburska, zakon krzyżacki, Mongołowie).
Ziemie polskie w XIII w.	1	2	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Uczeń: 3) charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbicia politycznego ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) przedstawia zagrożenia zewnętrzne (Marchia Brandenburska, zakon krzyżacki, Mongołowie).
Przeobrażenia społeczno- gospodarcze Polski w XIII w.	1	2	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Uczeń: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim; 4) charakteryzuje proces formowania się społeczeństwa stanowego w Polsce.
RAZEM	6	12	
Schyłek średniowiecza			
Europa w XIV i XV w.	0	2	XI. Europa późnego średniowiecza. Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w Europie w późnym średniowieczu.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

			Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) charakteryzuje kryzysy religijne, polityczne, społeczne i zdrowotne (czarna śmierć) późnego średniowiecza.
Niepokoje późnego średniowiecza	1	2	XI. Europa późnego średniowiecza. Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany społeczne i gospodarcze w Europie w późnym średniowieczu. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) charakteryzuje kryzysy religijne, polityczne, społeczne i zdrowotne (czarna śmierć) późnego średniowiecza.
Ekspansja turecka w Europie. Upadek Cesarstwa Bizantyńskiego	1	2	XI. Europa późnego średniowiecza. Uczeń: 2) charakteryzuje następstwa upadku cesarstwa bizantyjskiego i ekspansji tureckiej dla Europy. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) charakteryzuje kryzysy religijne, polityczne, społeczne i zdrowotne (czarna śmierć) późnego średniowiecza.
Kultura średniowiecznej Europy	1	1	XIII. Kultura średniowiecza. Uczeń: 1) wyjaśnia uniwersalny charakter kultury zachodniego średniowiecza, wskazując na wyjątkową rolę chrześcijaństwa (<i>christianitas</i>, łacina, etos rycerski i sztuka); 2) rozpoznaje dokonania okresu średniowiecza w dziedzinie kultury, z uwzględnieniem dorobku polskiego średniowiecza; 4) charakteryzuje sztukę romańską i gotycką w odniesieniu do swojego regionu. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) opisuje rolę uniwersytetów i ich organizację oraz wyjaśnia przyczyny trwałości idei uniwersyteckiej; 2) charakteryzuje znaczenie scholastyki dla rozwoju teologii, filozofii i nauk przyrodniczych; 3) charakteryzuje przemiany życia religijnego w okresie średniowiecza, w tym rolę franciszkanów i dominikanów.
RAZEM	3	7	

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

Ostatni Piastowie. Jagiellonowie na polskim tronie			
Zjednoczenie Polski przez Władysława Łokietka w XIV w.	1	2	XII. Polska w XIV i XV w. Uczeń: 1) opisuje proces zjednoczeniowy i zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 5) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.
Państwo Kazimierza Wielkiego	1	2	XII. Polska w XIV i XV w. Uczeń: 1) opisuje proces zjednoczeniowy i zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 2) rozpoznaje polityczne i kulturowe znaczenie ekspansji wschodniej podjętej w okresie panowania ostatniego Piasta na polskim tronie; 5) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.
Unie Polski w XIV–XV w.	1	2	XII. Polska w XIV i XV w. Uczeń: 1) opisuje proces zjednoczeniowy i zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV i XV w.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

			Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów.
Wojny z zakonem krzyżackim w XV w.	1	2	XII. Polska w XIV i XV w. Uczeń: 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z Węgrami i Litwą w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 4) charakteryzuje i wyjaśnia znaczenie polskiej szkoły prawa międzynarodowego z XV w.
Monarchia stanowa w Polsce	1	2	XII. Polska w XIV i XV w. Uczeń: 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej; 5) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.; 6) ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów w XV w.
Kultura średniowiecznej Polski	1	1	XIII. Kultura średniowiecza. Uczeń: 1) wyjaśnia uniwersalny charakter kultury zachodniego średniowiecza, wskazując na wyjątkową rolę chrześcijaństwa (<i>christianitas</i>, łacina, etos rycerski i sztuka); 2) rozpoznaje dokonania okresu średniowiecza w dziedzinie kultury, z uwzględnieniem dorobku polskiego średniowiecza; 3) określa znaczenie chrześcijaństwa w obrządku łacińskim dla rozwoju kultury polskiej; 4) charakteryzuje sztukę romańską i gotycką w odniesieniu do swojego regionu. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 3) charakteryzuje przemiany życia religijnego w okresie średniowiecza, w tym rolę franciszkanów i dominikanów.

Rozkład materiału do klasy 1 liceum do serii podręczników „Ślady czasu” wydanych przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe
PROPOZYCJA

			XII. Polska w XIV i XV w. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 4) charakteryzuje i wyjaśnia znaczenie polskiej szkoły prawa międzynarodowego z XV w.
RAZEM	6	11	
PODSUMOWANIE			
TEMATY	40	74	
POWTÓRZENIA	7	7	
SPRAWDZIANY	7	7	
DO DYSPOZYCJI NAUCZYCIELA	6	2	
RAZEM	60	90	